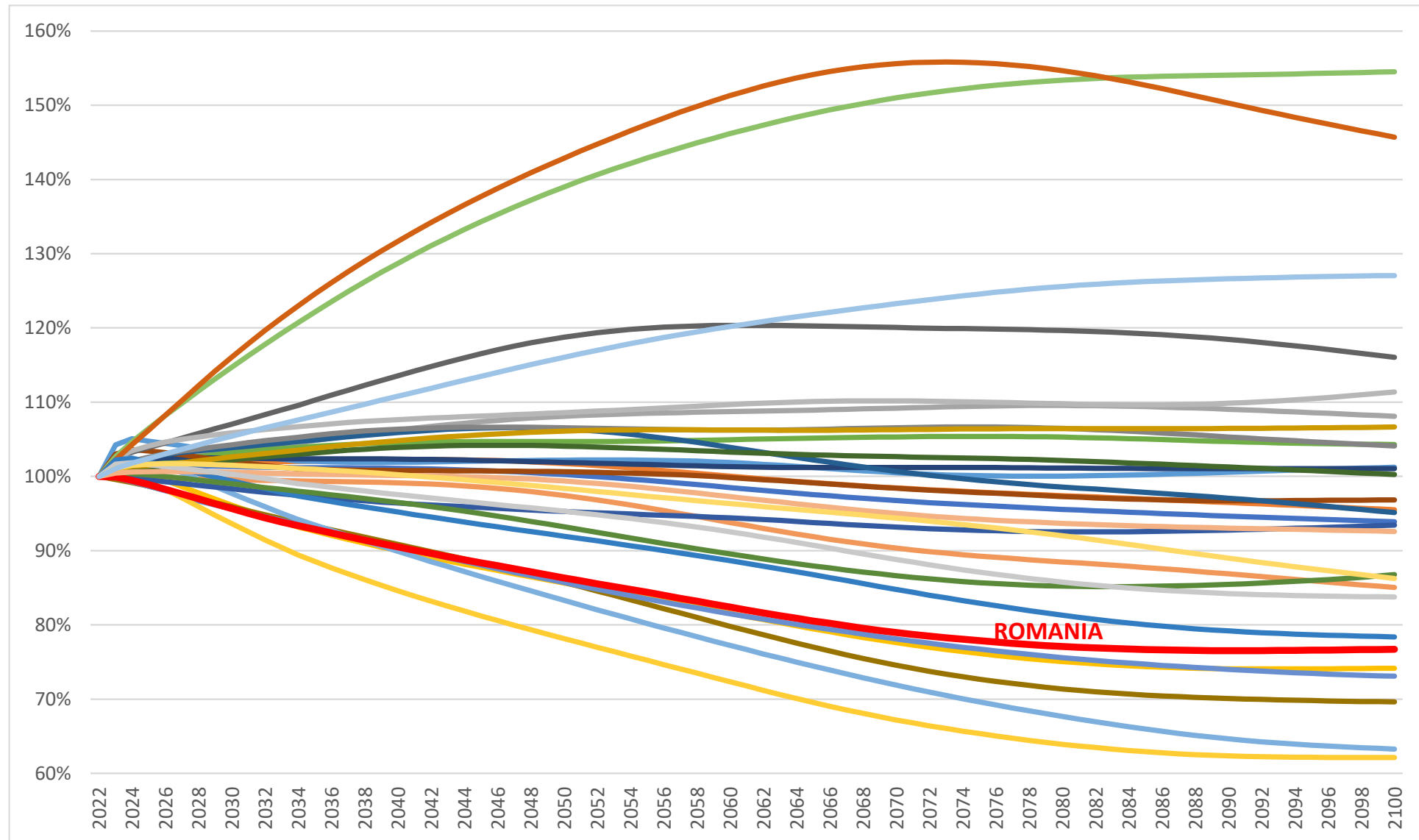

Cateva probleme structurale in piata muncii din Romania

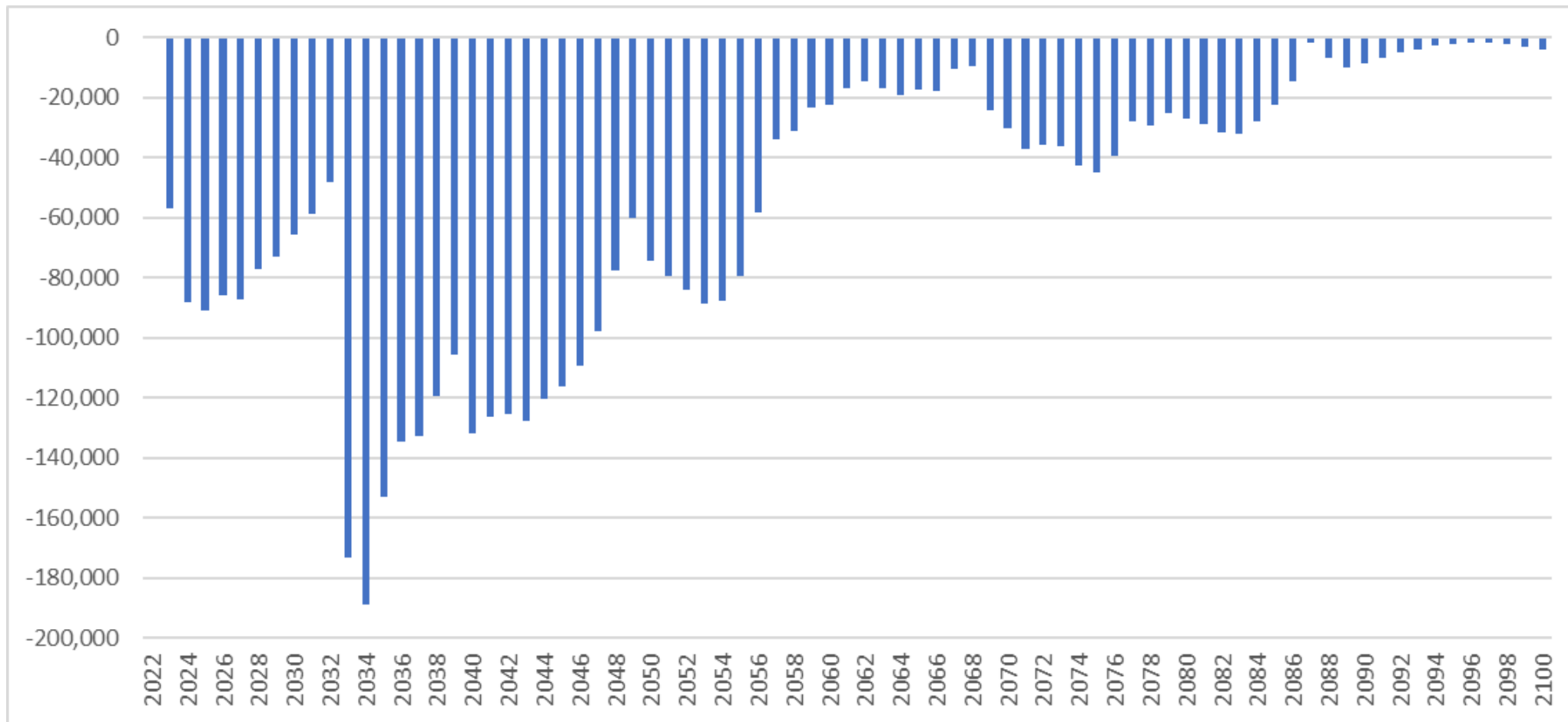
Ionut Dumitru, Prof. univ. dr. ASE Bucuresti si Economist-sef Raiffeisen
Bank

Februarie 2024

Evolutia proiectata a populatiei in tarile membre UE27 (2022=100)

Modificarea proiectata anuală (persoane) a populației 15-64 ani în România

Generatia decretelor se apropie de varsta de pensionare

	Recensamant 2002	Recensamant 2011	Recensamant 2021	Proiectia Comisiei Europene 2031f	Proiectia Comisiei Europene 2041f	2011/2002	2021/2011	2031/2021	2041/2031
POPULATIE - TOTAL	21,680,974	20,121,641	19,053,815	18,097,342	17,148,508	(1,559,333)	(1,067,826)	(956,473)	(948,834)
15-64	18,631,092	16,873,897	15,327,435	14,295,264	12,735,405	(1,757,195)	(1,546,462)	(1,032,171)	(1,559,859)
Sub 15 ani	3,820,512	3,189,646	3,073,902	2,730,946	2,484,497	(630,866)	(115,744)	(342,956)	(246,449)
15 - 19 ani	1,636,337	1,108,453	1,039,083	1,005,381	867,210	(527,884)	(69,370)	(33,702)	(138,171)
20 - 24 ani	1,739,882	1,366,374	953,291	1,046,003	954,597	(373,508)	(413,083)	92,712	(91,406)
25 - 29 ani	1,689,597	1,303,077	959,336	916,813	935,659	(386,520)	(343,741)	(42,523)	18,846
30 - 34 ani	1,927,939	1,522,719	1,244,121	905,746	1,008,309	(405,220)	(278,598)	(338,375)	102,563
35 - 39 ani	1,179,500	1,538,897	1,244,062	975,466	918,367	359,397	(294,835)	(268,596)	(57,099)
40 - 44 ani	1,437,690	1,743,878	1,451,592	1,290,742	906,870	306,188	(292,286)	(160,850)	(383,872)
45 - 49 ani	1,589,733	1,076,258	1,466,998	1,219,864	957,796	(513,475)	390,740	(247,134)	(262,068)
50 - 54 ani	1,414,953	1,332,266	1,665,203	1,416,092	1,243,957	(82,687)	332,937	(249,111)	(172,135)
55 - 59 ani	1,051,616	1,448,043	1,010,527	1,363,575	1,154,211	396,427	(437,516)	353,048	(209,364)
60 - 64 ani	1,143,333	1,244,286	1,219,320	1,424,636	1,303,932	100,953	(24,966)	205,316	(120,704)
65 ani si peste	3,049,882	3,247,744	3,726,380	3,802,078	4,413,103	197,862	478,636	75,698	611,025

Romania vs media UE27 si alte state din CEE – indicatori din piata muncii (1)

2022	Populatie	Populatie 15-64 ani	Populatie 15-64 in total populatie	Persoane in piata muncii, 15-64 ani	Persoane in piata muncii/total populatie 15-64 ani	Persoane ocupate, 15-64 ani	Someri, 15-64 ani	Persoane in afara pietei muncii	Numar salariati din conturile nationale	Numar de contribuabili la sistemul public de pensii, 2019	Numar de contribuabili la sistemul public de pensii/populatie 15-64	Numar salariati in administratia publica si aparare	Numar salariati in educatie	Numar salariati in sanatate si asistenta sociala	Numar salariati adm publica si aparare, educatie si sanatate si asist sociala
	mii pers.	mii pers.	%	mii pers.	%	mii pers.	mii pers.	mii pers.	mii pers.	mii pers.	%	mii pers.	mii pers.	mii pers.	mii pers.
EU27	446,735	282,283	63.2%	210,260	74.5%	197,112	13,149	72,022	170,115	196,781	69.7%	13,963	13,907	19,866	47,736.2
Bulgaria	6,839	4,338	63.4%	3,191	73.6%	3,053	138	1,147	2,725	2,861	66.0%	208	162	149	519.
Czechia	10,517	6,653	63.3%	5,138	77.2%	5,022	117	1,514	4,241	5,305	79.7%	330	341	365	1,035.8
Hungary	9,689	6,168	63.7%	4,760	77.2%	4,586	174	1,408	4,036	4,468	72.4%	407	338	287	1,031.8
Poland	37,654	22,850	60.7%	16,795	73.5%	16,301	494	6,055	13,140	17,380	76.1%	1,109	1,203	958	3,269.6
Romania	19,042	12,256	64.4%	8,191	66.8%	7,728	463	4,065	6,628	5,632	46.0%	421	365	424	1,209.5

2022	Numar salariati in administratia publica si aparare/total populatie	Numar salariati in educatie/total populatie	Numar salariati in sanatate si asistenta sociala/total populatie	Numar salariati adm publica si aparare, educatie si sanatate si asist sociala/contribuabili	Numar salariati in administratia publica si aparare/contribuabili	Numar salariati in educatie/contribuabili	Numar salariati in sanatate si asistenta sociala/contribuabili	Populatie 55-64	Persoane in piata muncii, 55-64 ani	Persoane in piata muncii/total populatie 55-64 ani	Persoane in afara pietei muncii 55-64
	%	%	%	%	%	%	%	mii pers.	mii pers.	%	mii pers.
EU27	3.1%	3.1%	4.4%	24.3%	7.1%	7.1%	10.1%	60,956	39,881	65%	21,076
Bulgaria	3.0%	2.4%	2.2%	18.1%	7.3%	5.7%	5.2%	908	642	71%	265
Czechia	3.1%	3.2%	3.5%	19.5%	6.2%	6.4%	6.9%	1,270	945	74%	325
Hungary	4.2%	3.5%	3.0%	23.1%	9.1%	7.6%	6.4%	1,132	766	68%	366
Poland	2.9%	3.2%	2.5%	18.8%	6.4%	6.9%	5.5%	4,495	2,584	57%	1,911
Romania	2.2%	1.9%	2.2%	21.5%	7.5%	6.5%	7.5%	2,122	1,028	48%	1,094

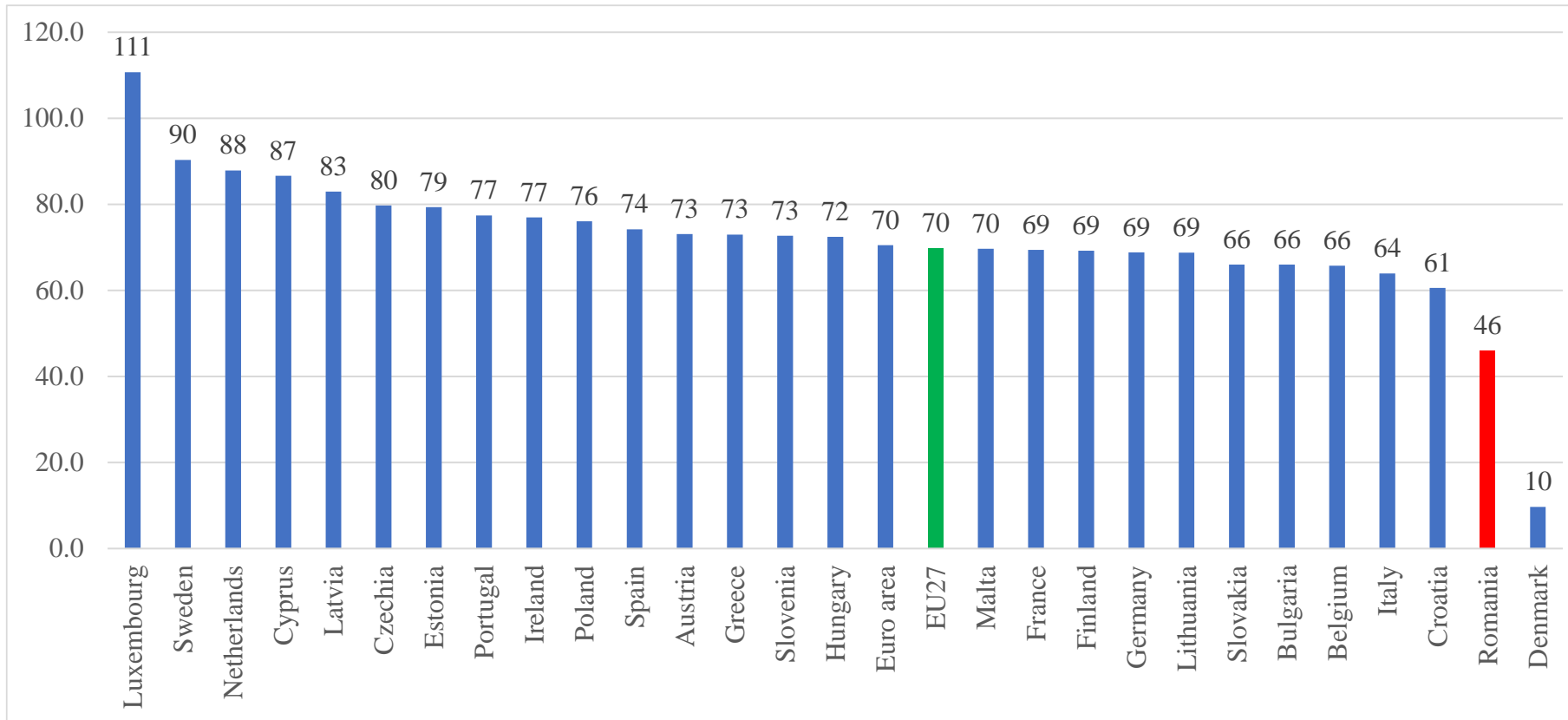
Romania vs media UE27 si alte state din CEE – indicatori din piata muncii (2)

- Romania are o populatie 15-64 ani (bazinul principal de forta de munca) similara ca pondere in total populatie cu media UE27 si a altor state din CEE
- Romania are insa a doua (dupa Italia) cea mai mica participare in piata muncii a populatiei 15-64 ani (66.8% in Romania vs 74.5% media UE27).
- Din 12.26 mn persoane in grupul de varsta 15-64 ani, doar 8.2 mn sunt in piata muncii in Romania, 4 mn persoane fiind in afara pietei muncii. Din cei 8.2 mn in piata muncii, doar 5.6 mn persoane platesc contributii la sistemul public de pensii, adica doar 46% din bazinul potential de forta de munca de 12.26 mn populatie 15-64 de ani, de departe cea mai mica pondere din cadrul UE (media UE27 este 70%).
- Pe segmentul de populatie 55-64 de ani, doar mai putin de 1 din 2 oameni (48%) sunt in piata muncii.

Structura curenta (Recensamant 2021) a populatiei active si inactive pe grupe de varsta

	POPULATIA REZIDENTA	POPULATIE ACTIVA			POPULATIE INACTIVA							
	TOTAL	TOTAL	Populatie ocupata	Someri	TOTAL	Elevi / Studenti	Pensionari	Casnice	Intretinuti de alte persoane	Intretinuti de stat sau alte organizatii private	Intretinuti din alte surse	Alta situatie economica
TOTAL	19,053,815	8,185,019	7,689,171	495,848	10,868,796	3,288,575	4,410,077	1,169,565	1,163,594	100,422	237,679	498,884
sub 15 ani	3,073,902				3,073,902	2,156,385			907,885	5,040	2,640	1,952
15-64 ani	12,253,533	8,041,229	7,545,381	495,848	4,212,304	1,131,815	1,017,767	1,083,008	243,174	75,239	225,117	436,184
15-24 ani	1,992,374	772,738	699,245	73,493	1,219,636	1,005,129		68,820	96,127	10,448	24,993	14,119
25-54 ani	8,031,312	6,267,605	5,884,904	382,701	1,763,707	122,820	189,283	811,071	107,726	48,004	158,029	326,774
55-64 ani	2,229,847	1,000,886	961,232	39,654	1,228,961	3,866	828,484	203,117	39,321	16,787	42,095	95,291
peste 65	3,726,380	143,790	143,790	-	3,582,590	375	3,392,310	86,557	12,535	20,143	9,922	60,748

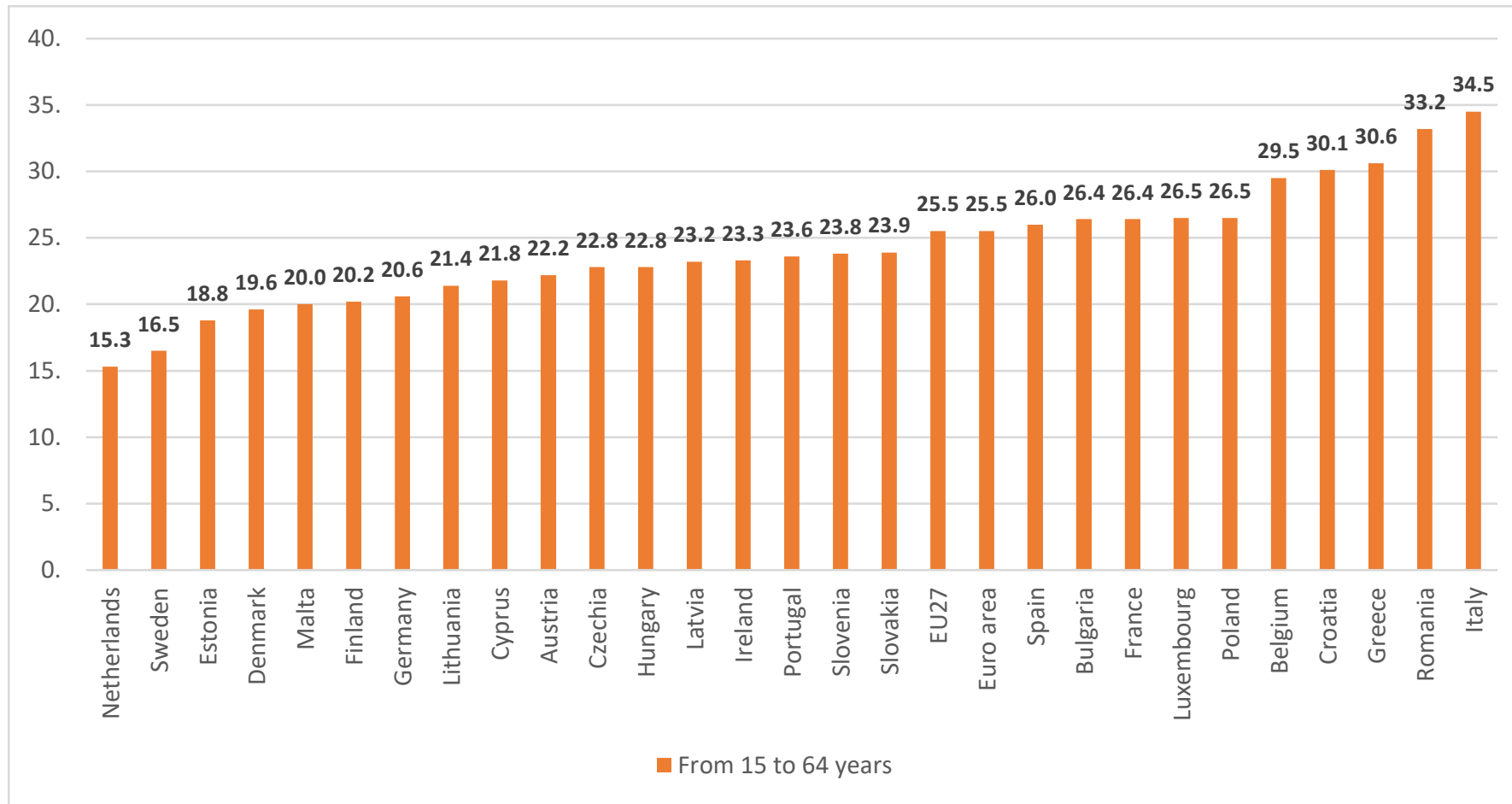
Pondere contribuabililor la sistemul public de pensii in total populatie 15-64 ani (% , 2019)

Sursa: EUROSTAT, AMECO

- Romania are de departe cei mai putini contribuabili la sistemul public de pensii raportat la populatie in cadrul UE – doar 46% in Romania vs o medie UE27 de 70%, doar Danemarca fiind mai jos (in Danemarca este un sistem special in care salariatii nu platesc contributiile sociale, dar impozitul pe venit este foarte mare – pana la 65% pe transa superioara).

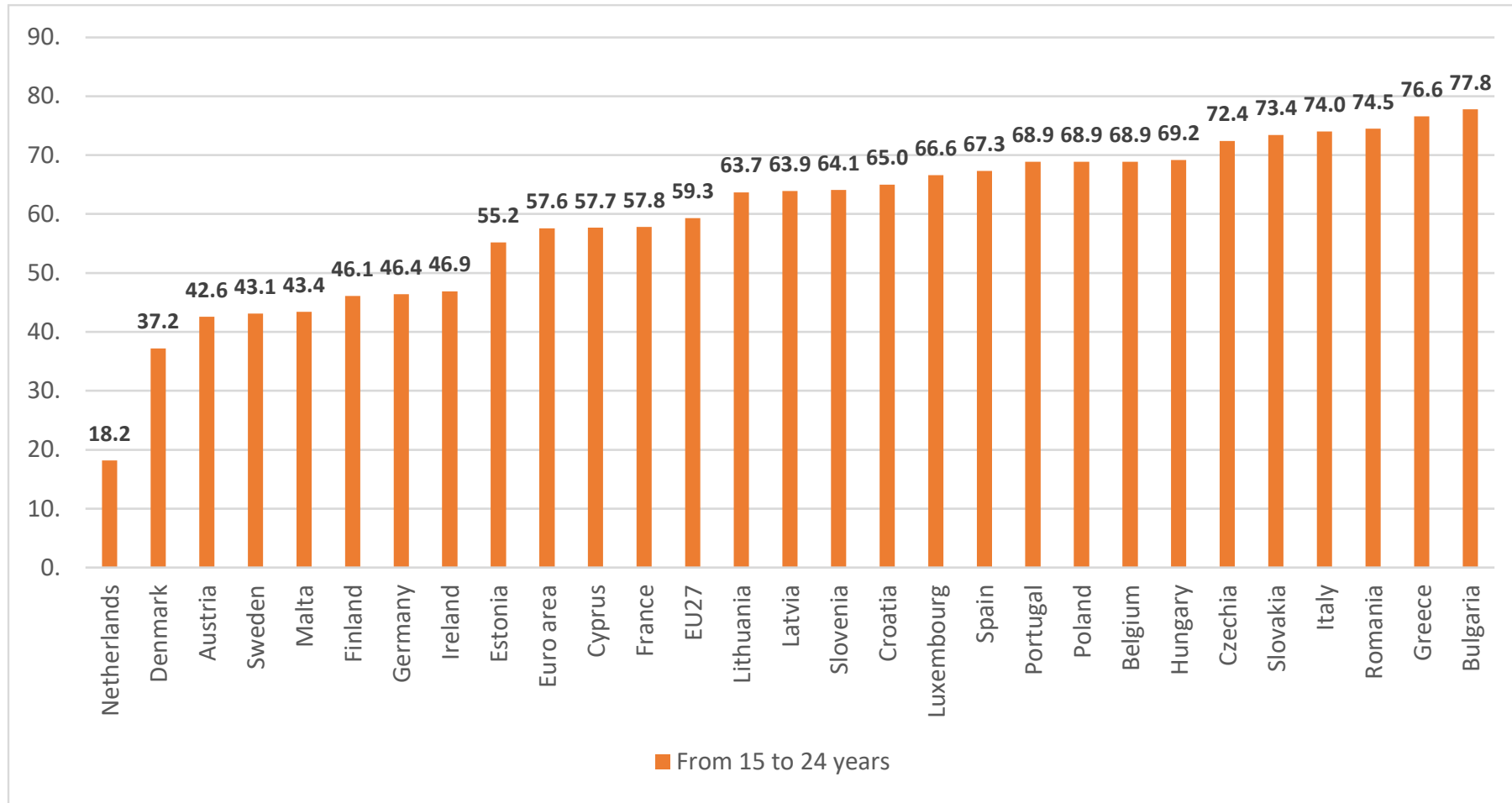
Rata de inactivitate pe grupa de varsta 15-64 de ani (% din total populatie, 2022)

Sursa: EUROSTAT, AMECO

- Romania are a doua cea mai mare rata de inactivitate pentru populatia 15-64 de ani din cadrul UE27. Circa 4.1 mn persoane in grupa de varsta 15-64 de ani nu sunt in piata muncii.

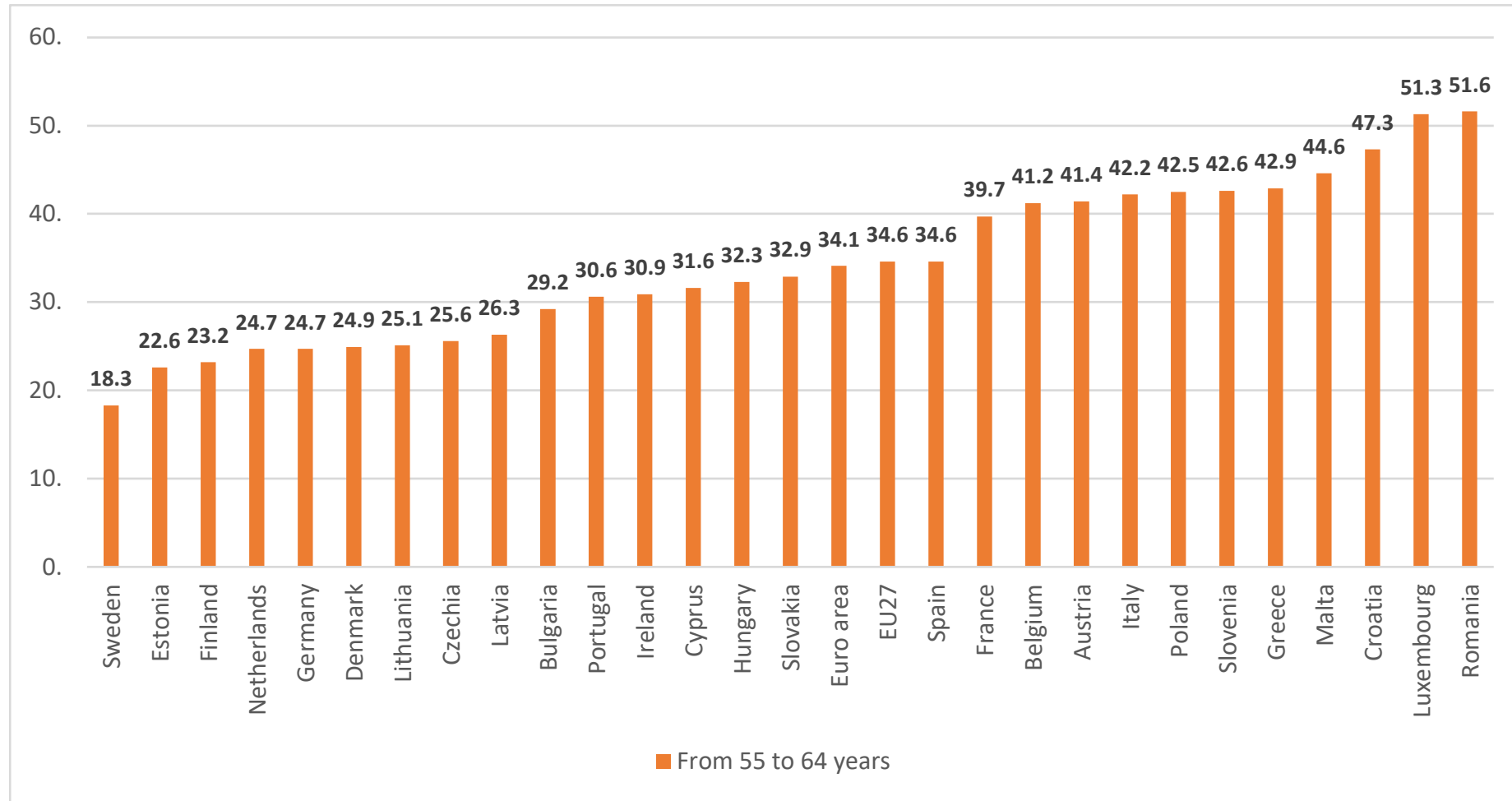
Rata de inactivitate pe grupa de varsta 15-24 de ani (% din total populatie, 2022)

Sursa: EUROSTAT, AMECO

➤ Romania are a treia cea mai mare rata de inactivitate pentru populatia 15-24 de ani din cadrul tarilor UE27.

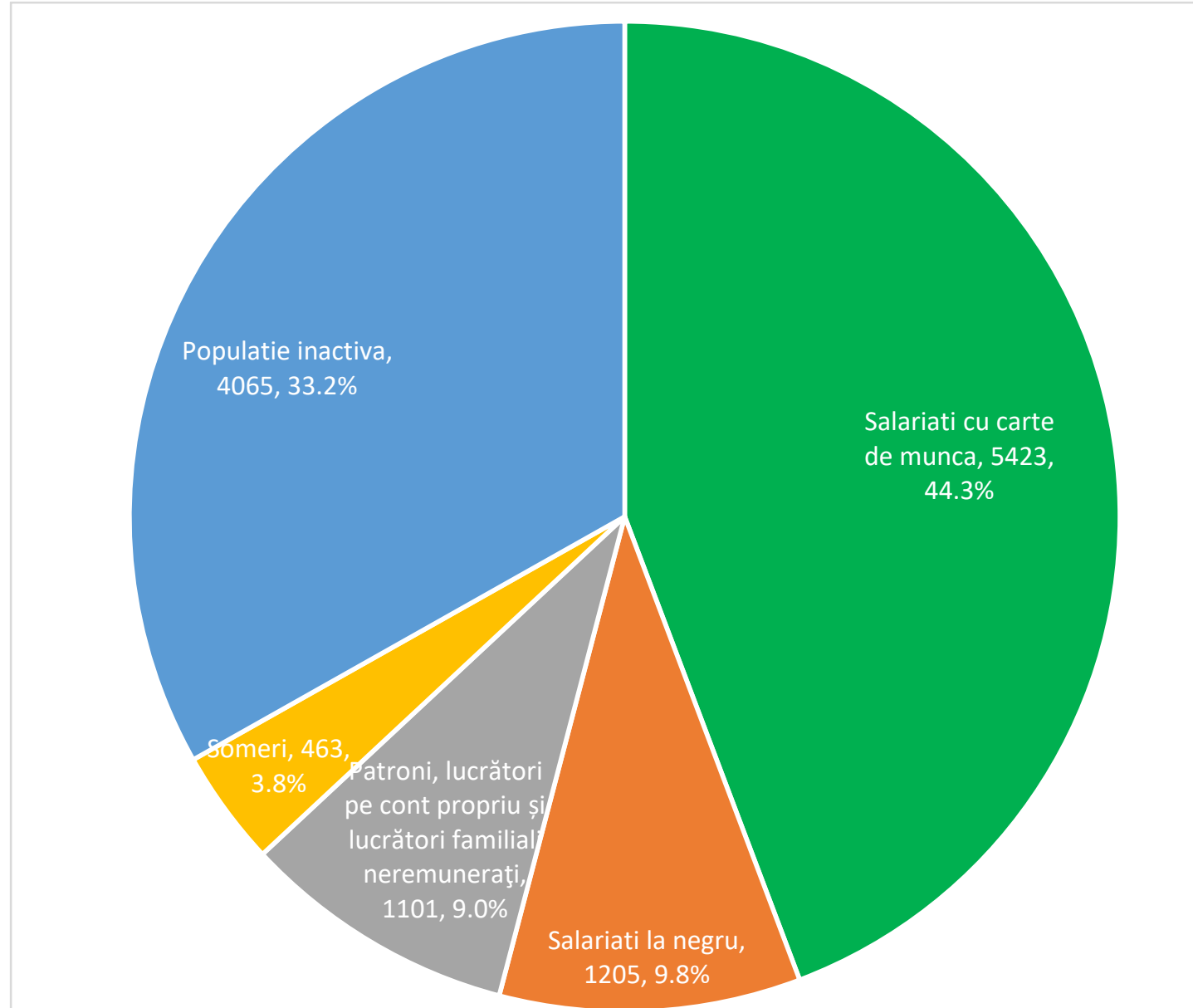
Rata de inactivitate pe grupa de varsta 55-64 de ani (% din total populatie, 2022)

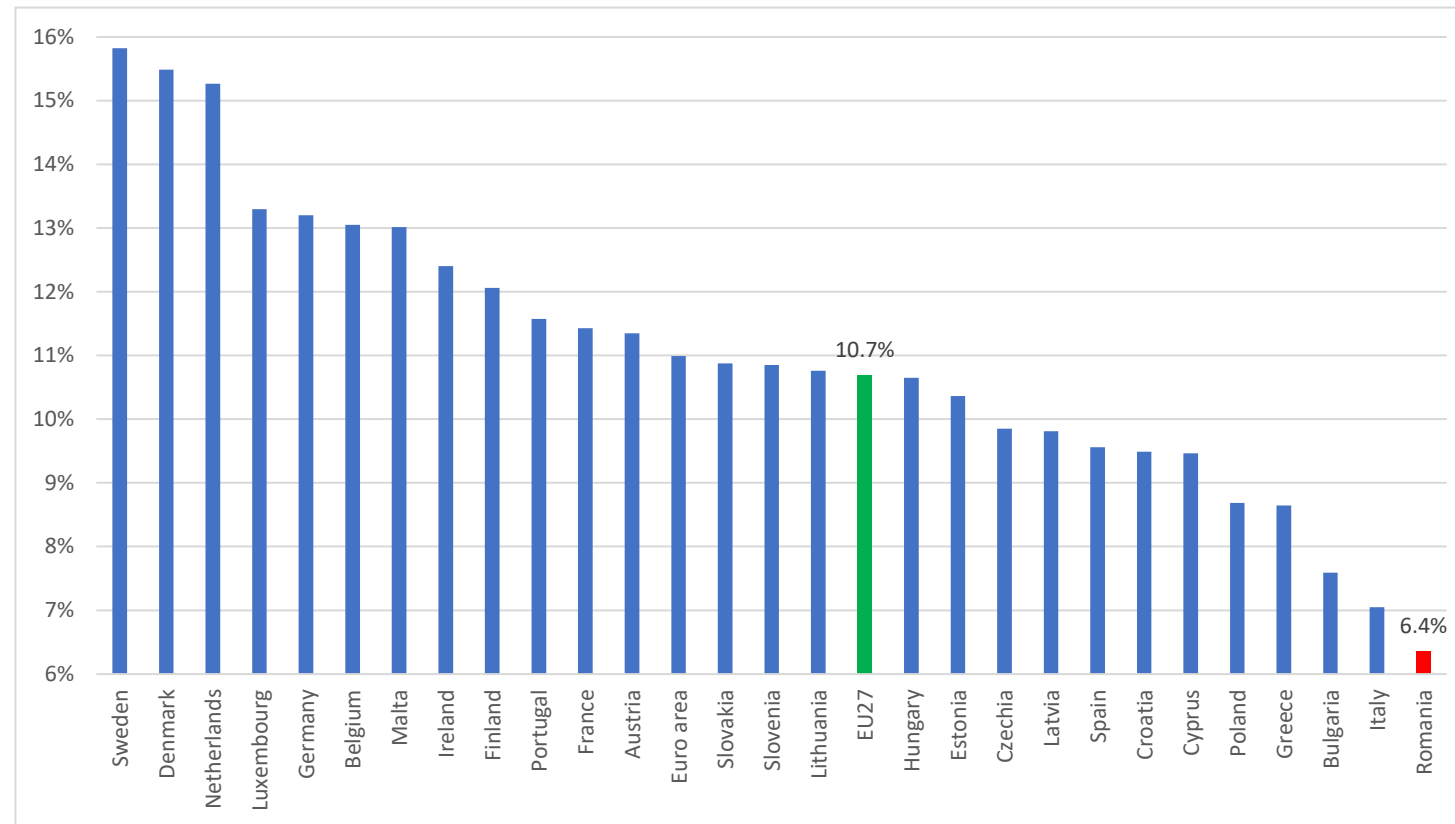
Sursa: EUROSTAT, AMECO

➤ Romania are cea mai mare rata de inactivitate pentru populatia 55-64 de ani din cadrul tarilor UE27.

Structura populatiei 15-64 ani – 12265 mii persoane (2022, mii persoane/%)

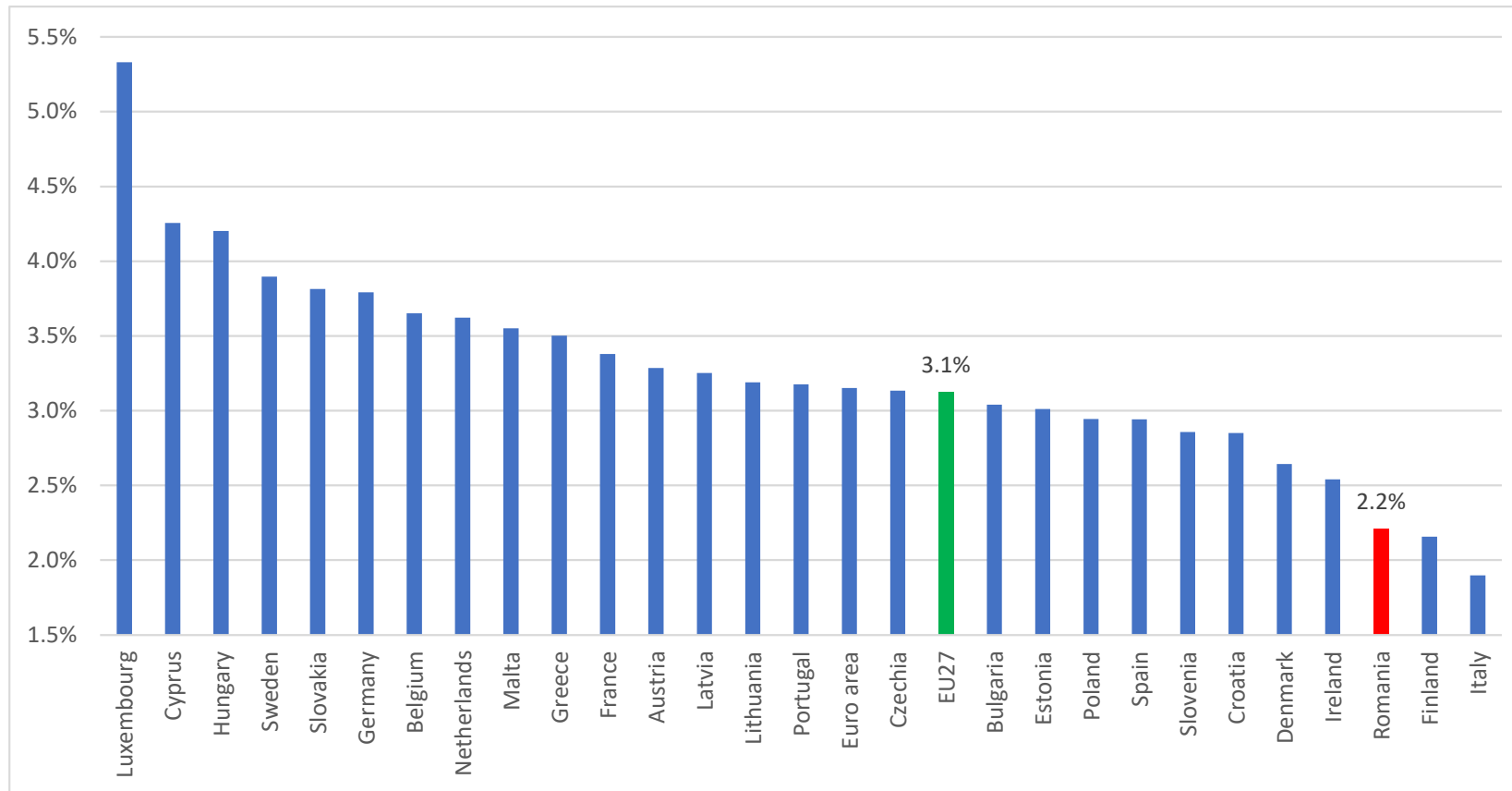
Total numar salariati sector public (administratie publica si aparare, educatie, sanatate si asistenta sociala), % din populatie, 2022

Sursa: EUROSTAT

➤ Numarul de salariati bugetari din Romania raportat la populatie este la nivelul cel mai mic din UE27.

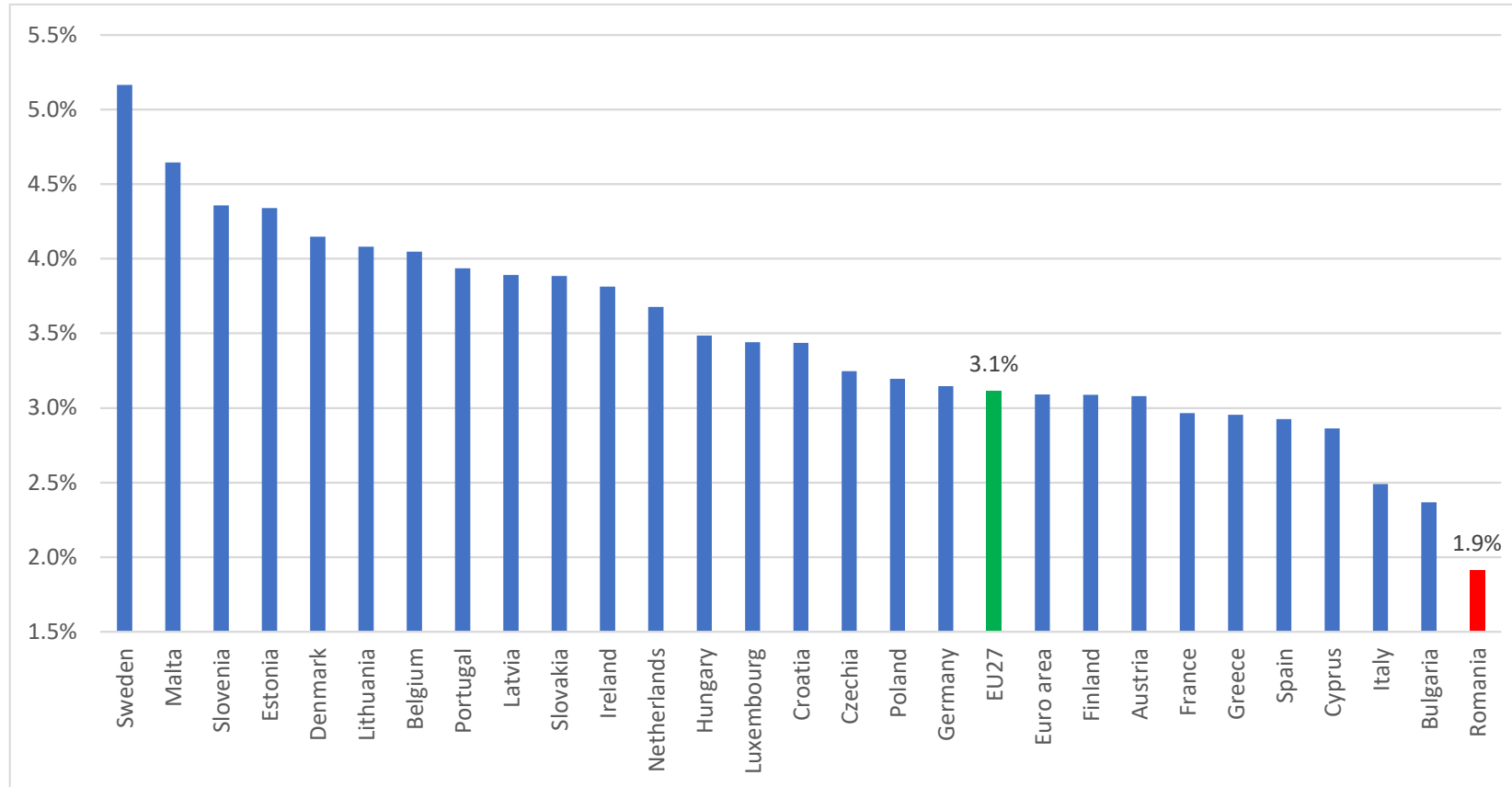
Numar salariati administratie publica si aparare, % din populatie, 2022

Sursa: EUROSTAT

- Numarul de salariati din administratie publica si aparare din Romania raportat la populatie este la un nivel foarte scazut, al treilea cel mai mic din UE27.

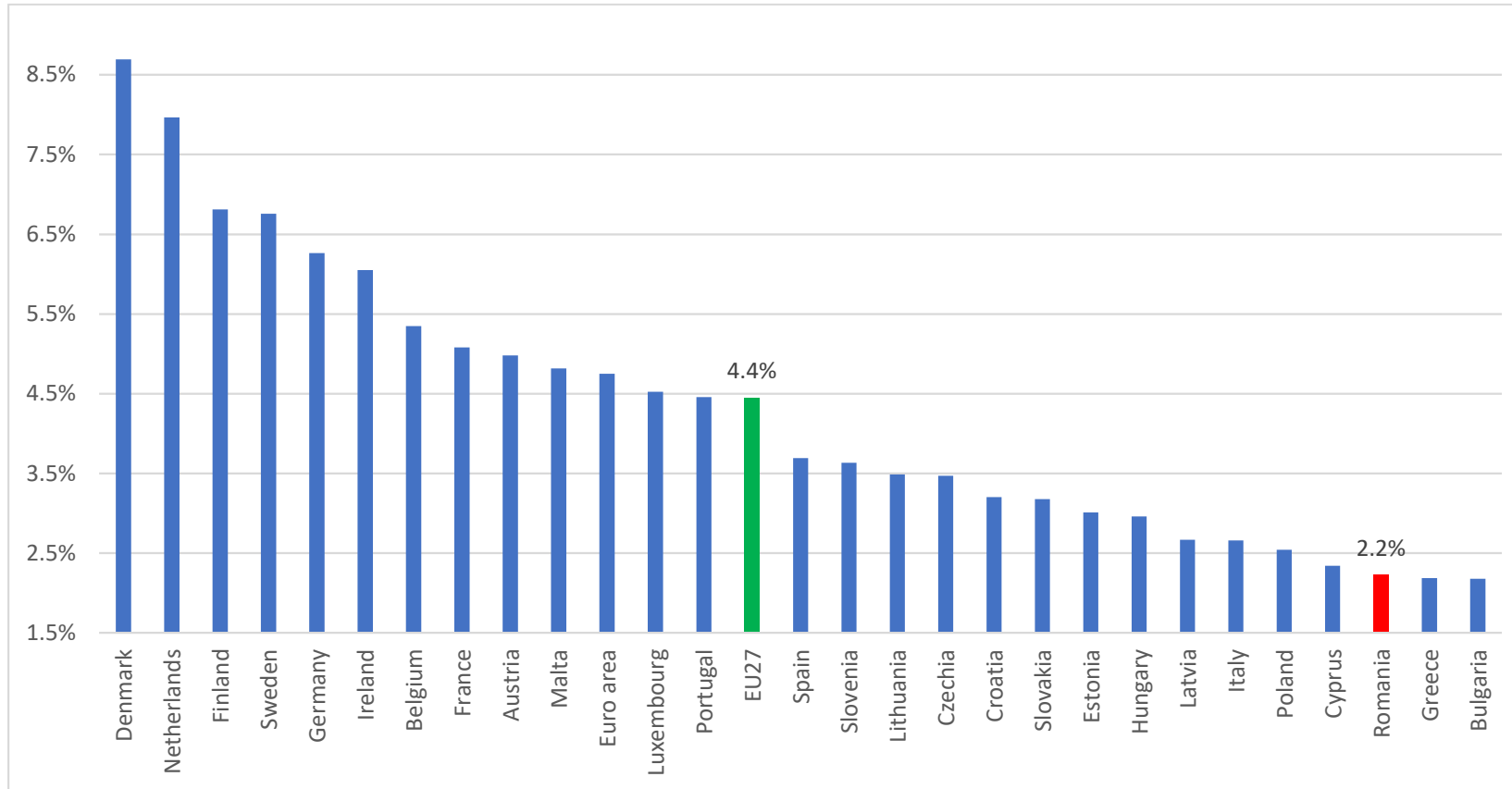
Numar salariati educatie, % din populatie, 2022

Sursa: EUROSTAT

➤ Numarul de salariati din educatie din Romania raportat la populatie este la cel mai mic nivel din UE27.

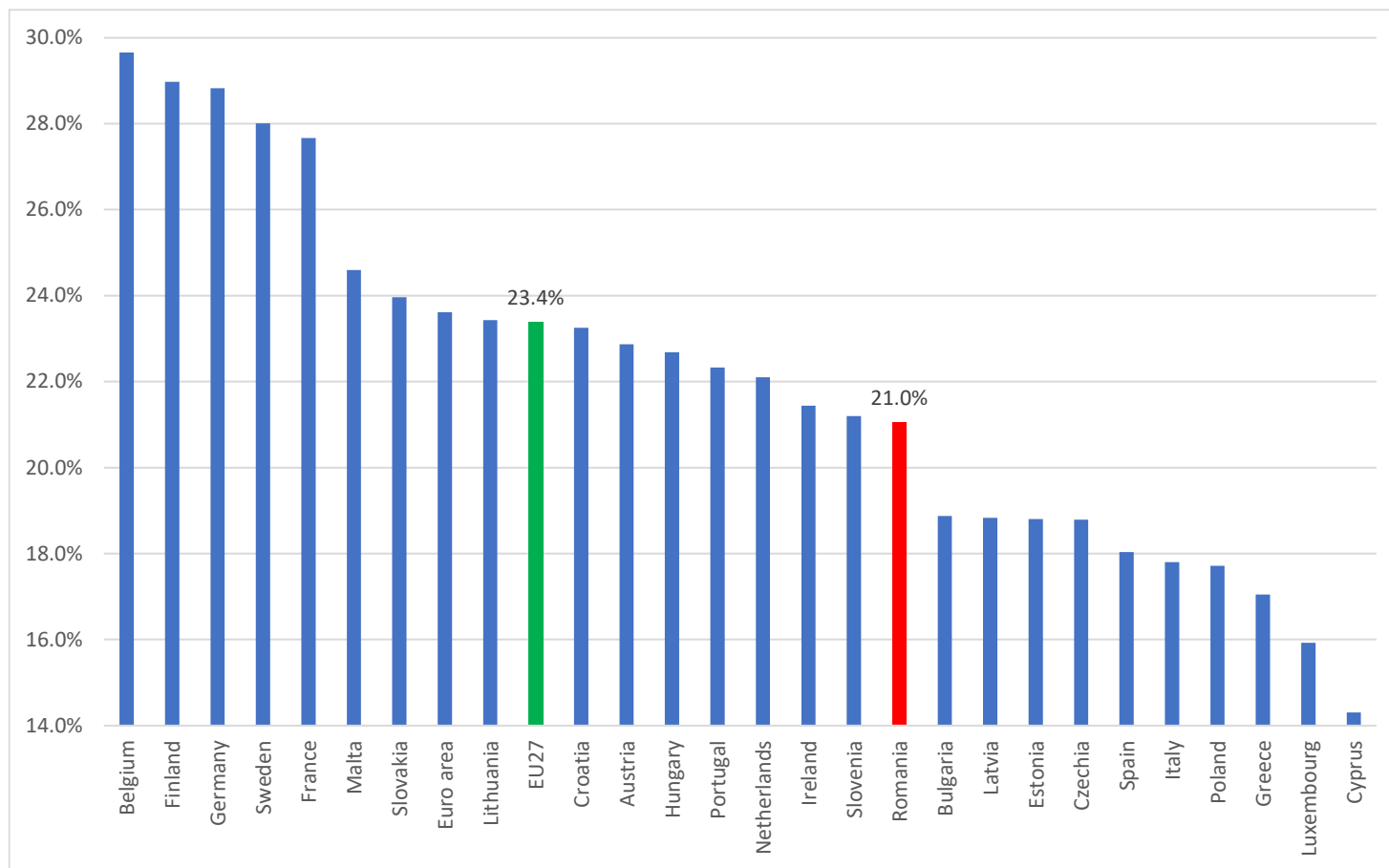
Numar salariatii sanatate si asistenta sociala, % din populatie, 2022

Sursa: EUROSTAT

- Numarul de salariatii din sanatate si asistenta sociala din Romania raportat la populatie este la un nivel foarte scazut, al treilea cel mai mic din UE27, la jumatatea mediei UE27.

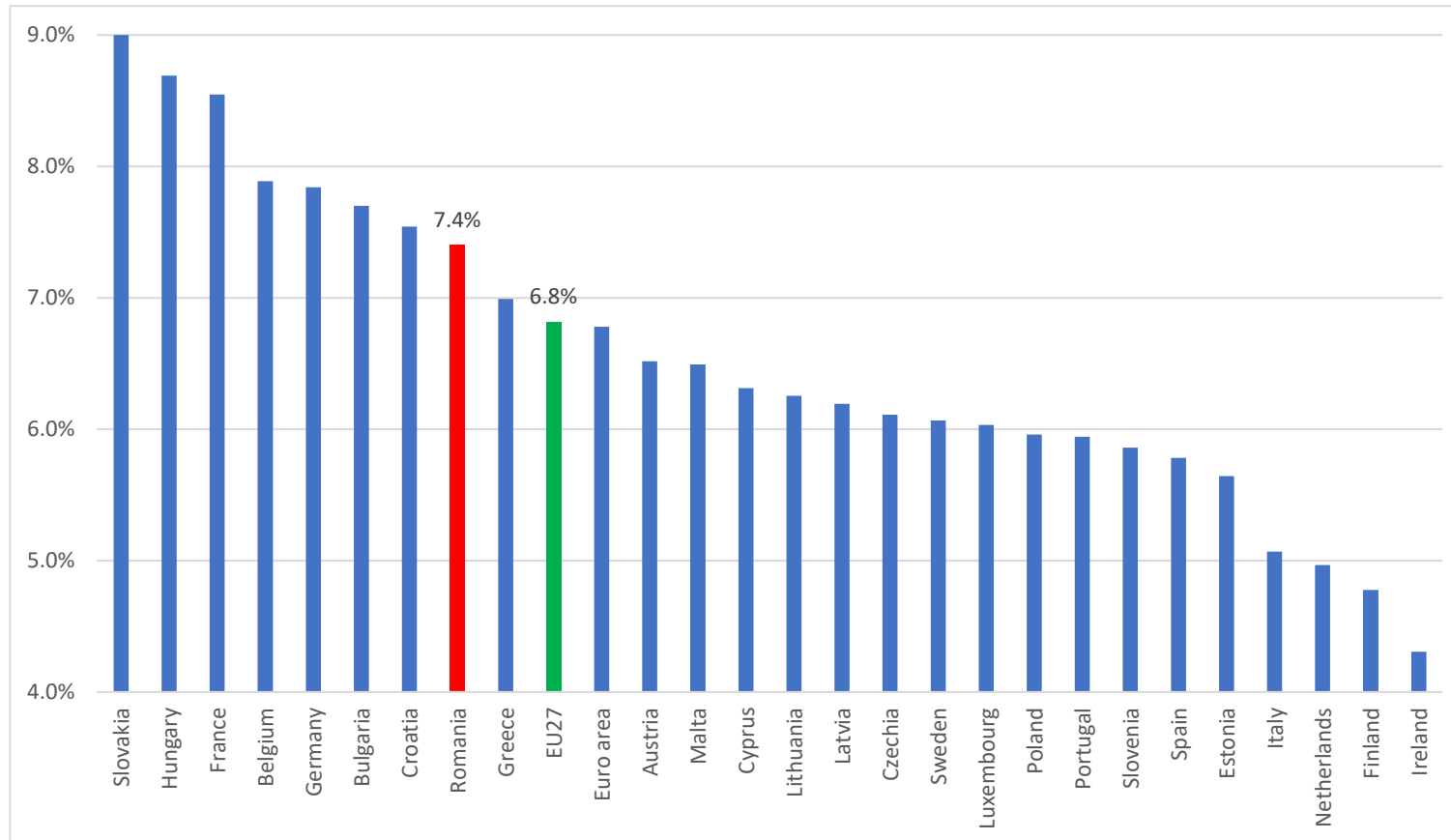
Total numar salariati sector public (administratie publica si aparare, educatie, sanatate si asistenta sociala), % numarul de contribuabili la sistemul public de pensii, 2019

Sursa: EUROSTAT

- Numarul de salariati bugetari din Romania raportat la numarul de contribuabili la sistemul public de pensii este usor sub media UE27, dar mai mare decat in alte 10 tari din UE27.

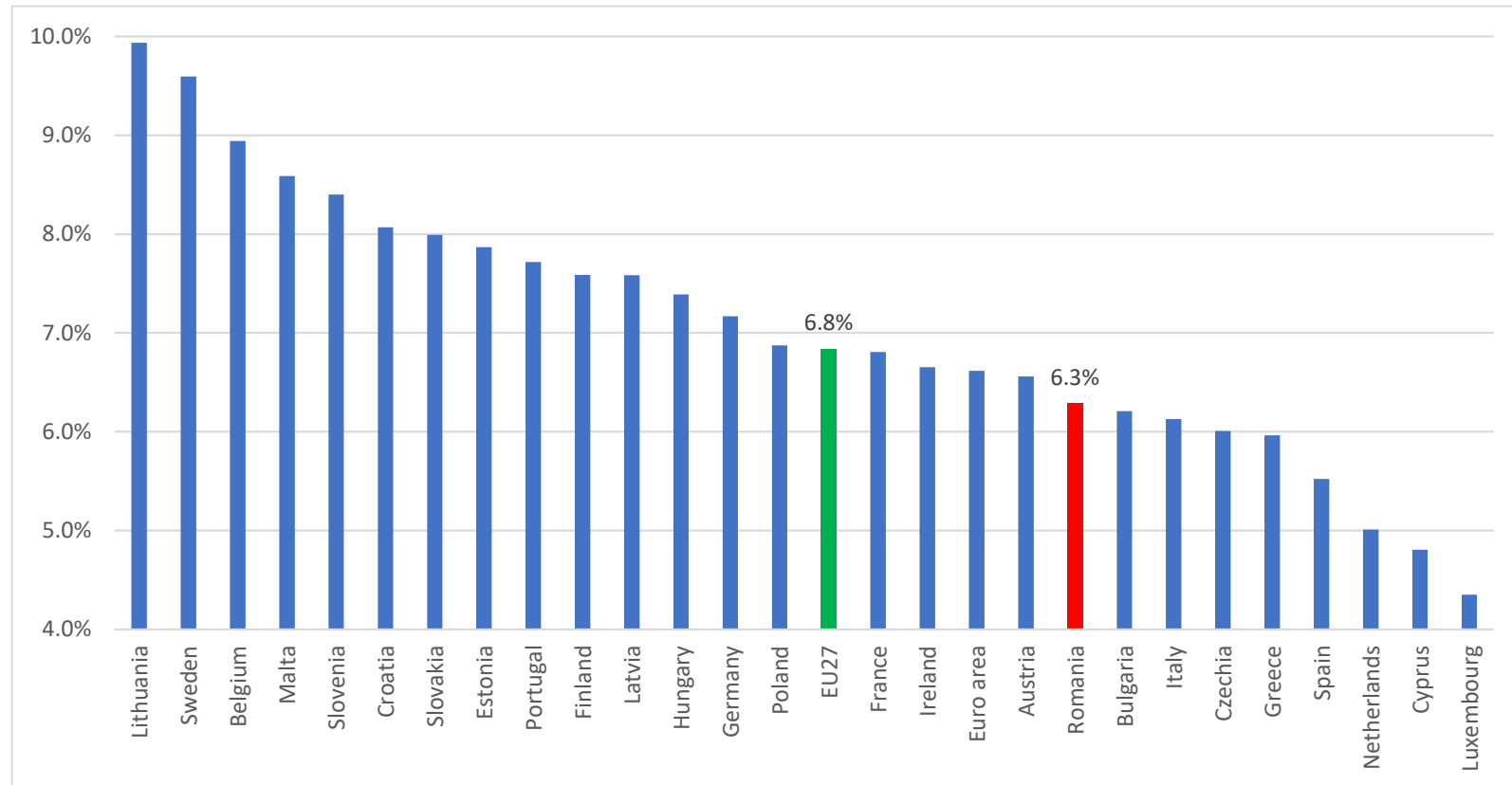
Numar salariati administratie publica si aparare, % din numarul de contribuabili la sistemul public de pensii, 2019

Sursa: EUROSTAT

- Numarul de salariati in administratia publica si aparare din Romania raportat la numarul de contribuabili la sistemul public de pensii este semnificativ peste media UE27, fiind doar mai mic decat in alte 7 tari din UE27.

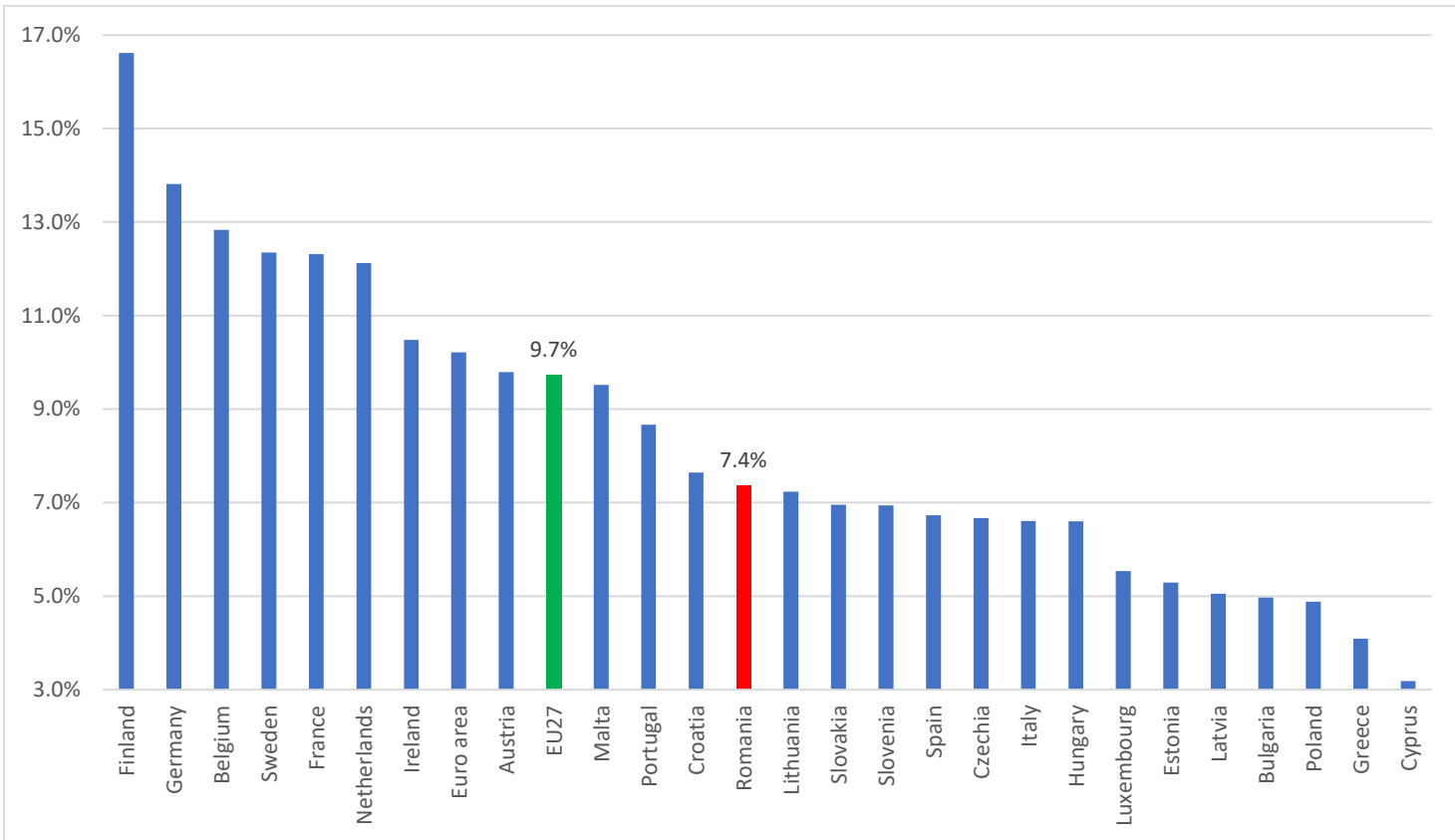
Numar salariati educatie, % din numarul de contribuabili la sistemul public de pensii, 2019

Sursa: EUROSTAT

- Numarul de salariati in educatie din Romania raportat la numarul de contribuabili la sistemul public de pensii este sub media UE27, fiind mai mare doar decat in alte 8 tari din UE27.

Numar salariatii sanatate si asistenta sociala, % din numarul de contribuabili la sistemul public de pensii, 2019

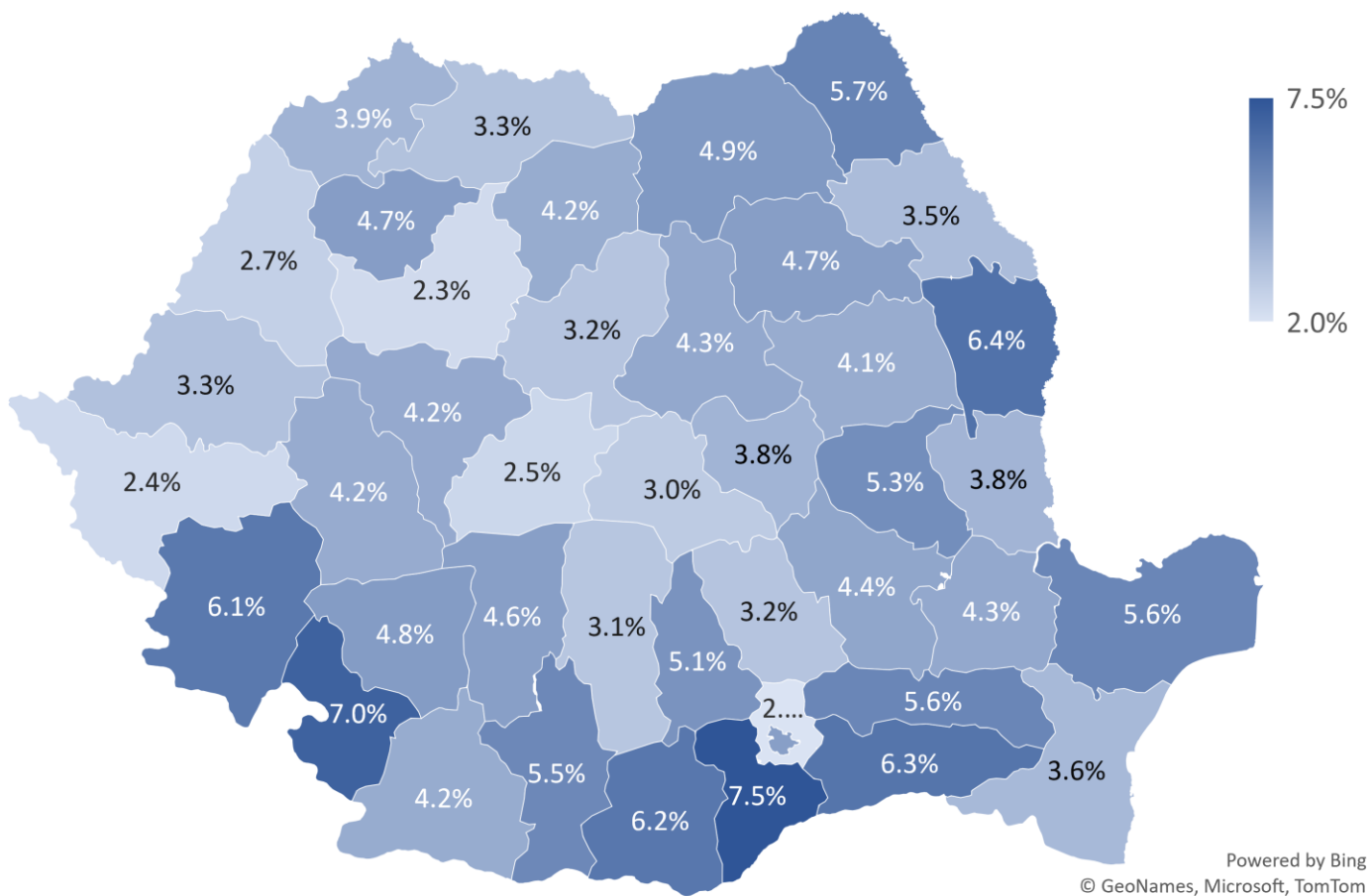

Sursa: EUROSTAT

➤ Numarul de salariatii in sanatate si asistenta sociala din Romania raportat la numarul de contribuabili la sistemul public de pensii este semnificativ sub media UE27, fiind mai mare insa fata de alte 14 tari din UE27.

Numar salariatii in administratie publica (fara aparare), % din numarul de salariatii – dispersie mare la nivel teritorial

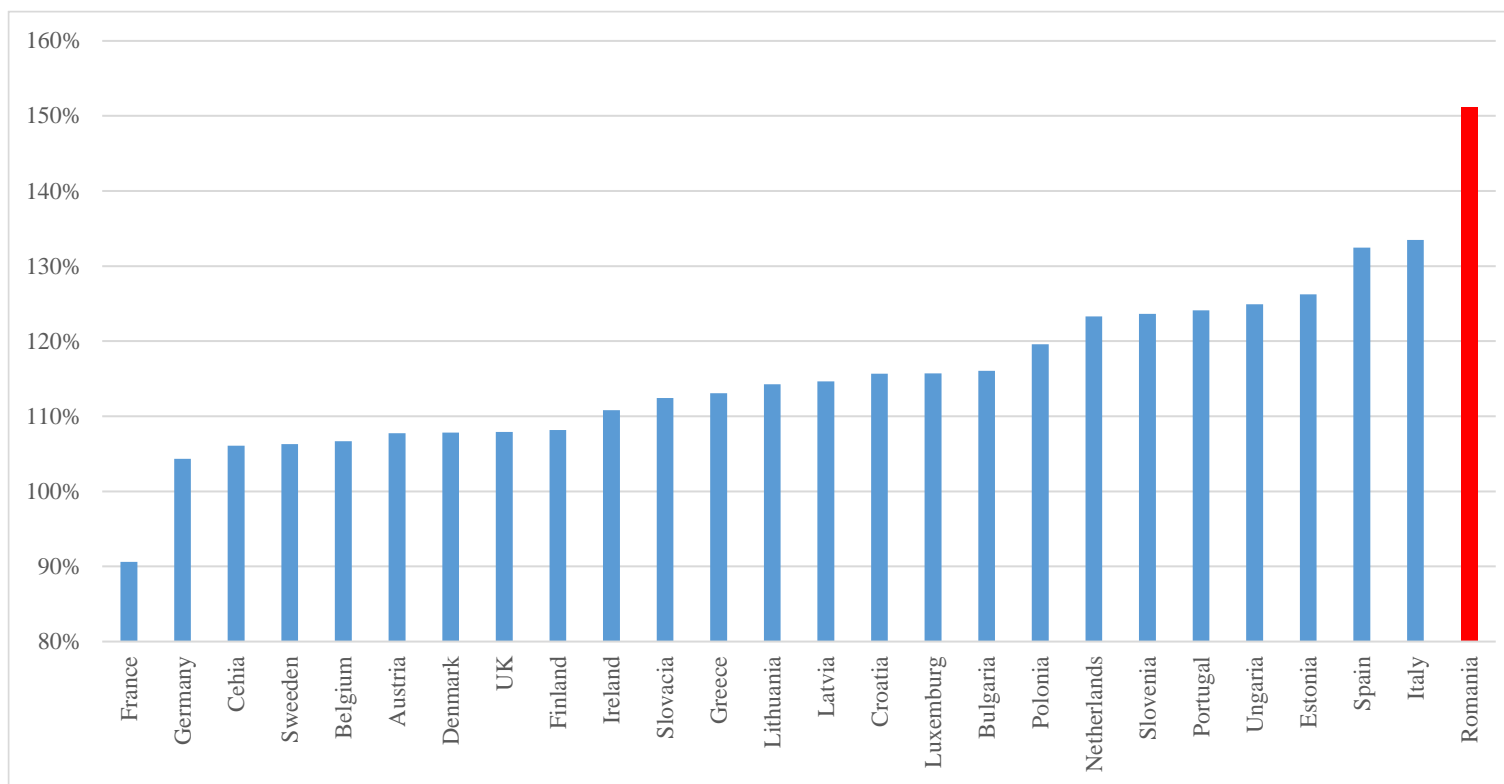
Pondere salariatii administratie publica (fara aparare) in total salariatii, 2022

- Numarul de salariatii in administratia publica (fara aparare) raportat la numarul de salariatii cu contract de munca – medie nationala de 4%.
- Cel mai mare nivel in: Giurgiu-7.5%, Mehedinti-7%, Vaslui-6.4%, Calarasi-6.3%, Caras Severin-6.1%, Botosani-5.7%, Ialomita-5.6%, Tulcea-5.6%, Olt-5.5%.
- Cel mai mic nivel in: Ilfov-2%, Cluj-2.3%, Timis-2.4%, Sibiu-2.5%, Bihor-2.7%, Brasov-3%, Arges-3.1%, Prahova-3.2%, Mures-3.2%, Arad-3.3%, Maramures-3.3%, Constanta-3.6%.

Sursa: EUROSTAT, INSSE

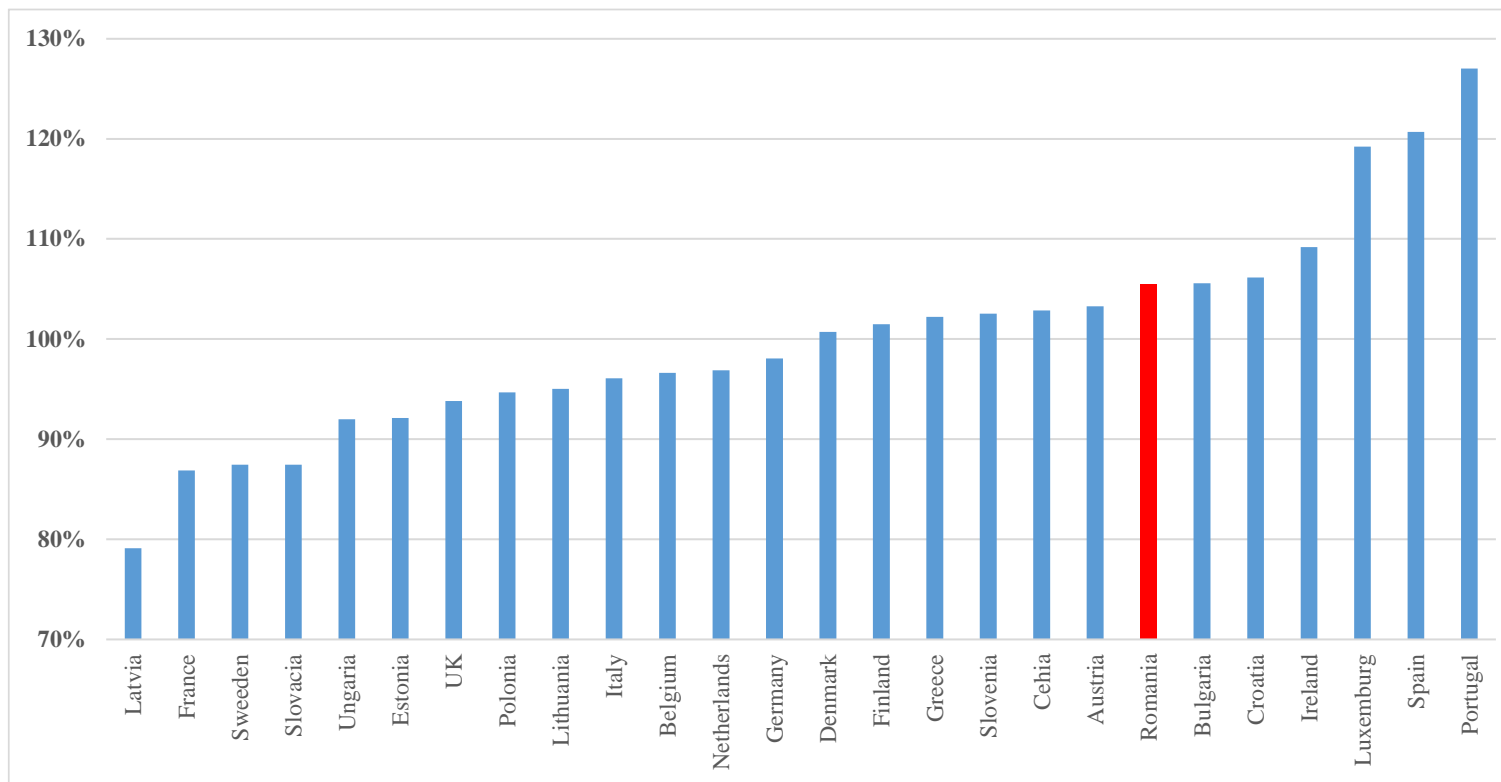
Salariul brut relativ in administratie publica si aparare (% fata de media pe economie, 2022)

Sursa: EUROSTAT, ILO, Institutele nationale de statistica

- Salariile in administratia publica si aparare din Romania raportate la media pe economie sunt cele mai mari din cadrul UE27, fiind cu circa 50% mai mari decat media pe economie. De notat insa ca salariul mediu pe economie in Romania este probabil subevaluat prin prezenta a circa 1/3 din numarul total de salariatii cu salariul minim pe economie (multi dintre ei primind probabil si plati informale suplimentare).

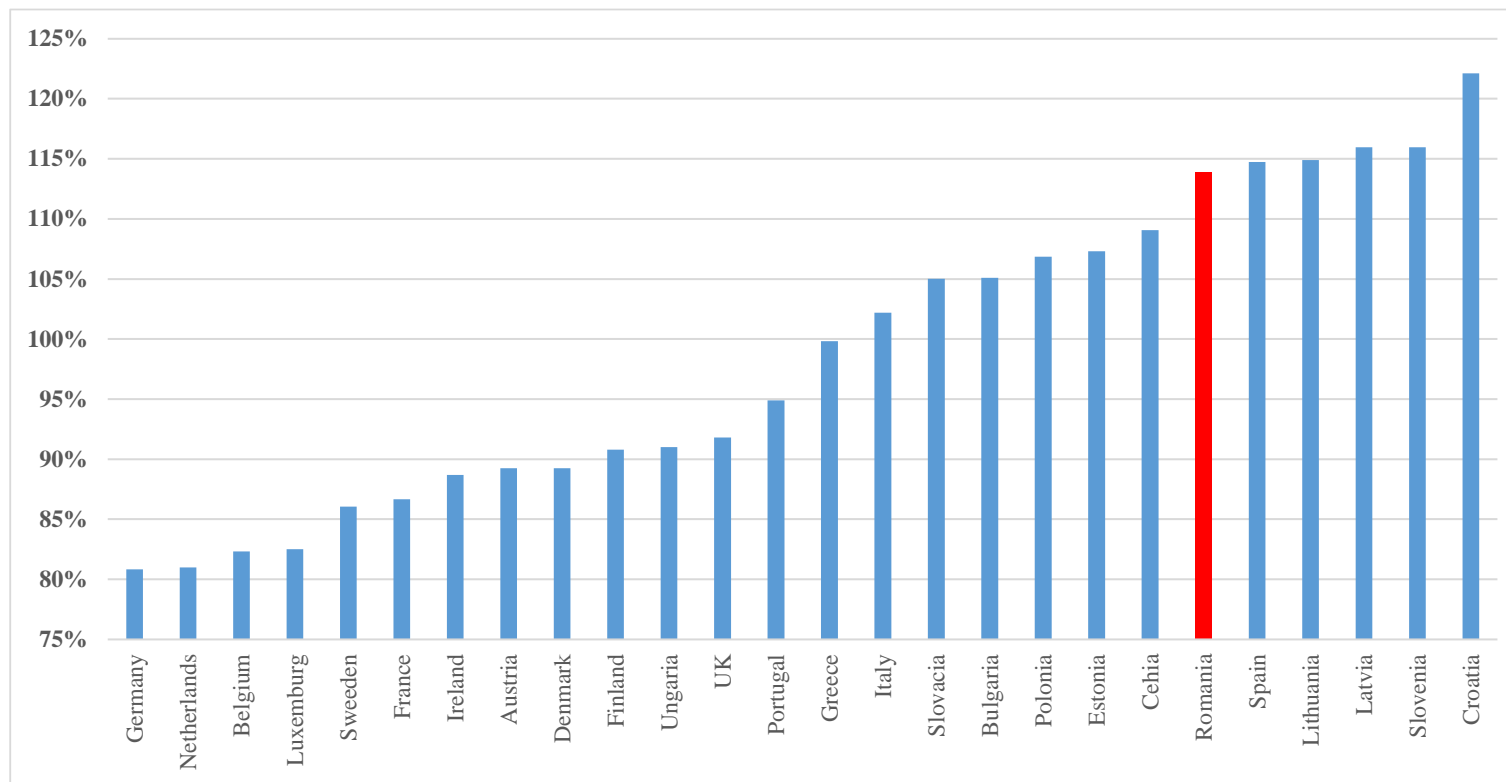
Salariul brut relativ in educatie (% fata de media pe economie, 2022)

Sursa: EUROSTAT, ILO, Institutele nationale de statistica

- Salariile in educatie din Romania raportate la media pe economie sunt mai mari decat media UE27, fiind cu circa 5.5% mai mari decat media pe economie. De notat insa ca salariul mediu pe economie in Romania este probabil subevaluat prin prezenta a circa 1/3 din numarul total de salariati cu salariul minim pe economie (multi dintre ei primind probabil si plati informale suplimentare).

Salariul brut relativ in sanatate si asistenta sociala (% fata de media pe economie, 2022)

Sursa: EUROSTAT, ILO, Institutele nationale de statistica

- Salariile in sanatate si asistenta sociala din Romania raportate la media pe economie sunt mai mari decat media UE27, fiind cu circa 14% mai mari decat media pe economie. De notat insa ca salariul mediu pe economie in Romania este probabil subevaluat prin prezenta a circa 1/3 din numarul total de salariatii cu salariul minim pe economie (multi dintre ei primind probabil si plati informale suplimentare).

Salariul relativ (fata de media pe economie), pe cateva sectoare economice in tarile CEE, 2022 (%)

	Ungaria	Romania	Polonia	Bulgaria	Cehia
Total economie	100%	100%	100%	100%	100%
Industria prelucratoare	105%	89%	99%	84%	96%
Constructii	76%	76%	103%	74%	86%
IT si comunicatii	159%	200%	179%	244%	178%
Servicii financiare si asigurari	166%	170%	166%	153%	169%
Administratie publica si aparare	125%	151%	120%	116%	106%
Educatie	92%	105%	95%	106%	103%
Sanatate si asistenta sociala	91%	114%	107%	105%	109%

Sursa: EUROSTAT, ILO, Institutetele nationale de statistica

Contributia sectoarelor economice la valoarea adaugata, anvelopa salariala si angajare (% , 2022, Conturi Nationale)

	Agricultura			Industrie prelucratoare			Constructii			Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor			Transport si depozitare			IT si comunicatii			Servicii financiare si de asigurari		
	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare	Valoarea adaugata	Costuri salariale	Angajare
EU27	1.8	0.9	4.3	16.7	16.5	14.0	5.4	5.7	6.7	11.7	11.9	14.1	4.8	5.1	5.3	5.5	5.5	3.2	4.6	4.1	2.3
Euro area	1.7	0.8	2.9	16.5	16.3	12.9	5.3	5.6	6.3	11.5	11.7	14.1	4.6	5.0	5.0	5.3	5.4	3.2	4.6	4.2	2.3
Bulgaria	5.0	2.5	15.2	13.1	15.7	16.8	3.8	4.0	5.5	16.2	12.8	15.0	4.8	5.6	6.4	7.6	11.2	3.8	6.8	3.4	2.0
Czechia	2.0	2.0	2.9	23.2	25.7	25.6	5.6	5.0	7.7	10.9	12.4	13.6	5.7	5.9	6.1	6.9	5.7	3.3	4.1	2.7	1.5
Germany	0.8	0.4	1.2	20.9	21.7	16.4	5.2	5.1	5.8	10.3	10.7	13.1	4.5	4.6	5.2	5.1	5.6	3.3	4.2	3.8	2.4
Hungary	4.1	2.0	3.4	19.8	21.0	18.5	6.2	4.5	8.7	10.8	11.7	13.9	5.3	6.3	5.6	5.4	5.3	3.8	3.9	3.2	1.8
Poland	2.6	1.5	8.8	19.9	21.6	19.3	6.4	5.6	7.5	16.3	13.0	13.5	6.4	6.5	6.6	4.9	4.6	3.0	3.9	3.3	2.4
Romania	5.3	1.9	21.1	17.3	17.2	17.2	7.1	6.9	8.9	14.2	14.5	15.7	6.5	6.2	6.6	7.1	8.2	2.3	3.1	2.2	1.3

Sursa: EUROSTAT